

земельну ділянку. Зареєструвати право власності на земельну ділянку можна після отримання в нотаріуса свідоцтва про право на спадщину.

5. Виникнення у спадкоємця права на спадщину, яке пов'язується з її прийняттям як майнового права зумовлює входження права на неї до складу спадщини після смерті спадкоємця, який не одержав свідоцтва про право на спадщину (статті 1296, 1297 ЦК України) та не здійснив його державної реєстрації (ст. 1299 ЦК України) [2].

6. Земля як природний ресурс розглядається як об'єкт правової охорони. Для того щоб земля могла виступати об'єктом цивільних прав – товаром, вона повинна бути індивідуалізована в установленому законом порядку як частина земної поверхні – земельна ділянка. Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» визнає всі права на земельні ділянки, які були зареєстровані до 1 січня 2013 р., однак у власників земельних ділянок та їх спадкоємців можуть виникнути проблеми у разі, якщо така ділянка не має кадастрового номера.

Література

1. Лещенко Л. В. Права на земельну ділянку у складі спадщини: деякі проблемні питання. Часопис Київського університету права. – 2013. – №3. – С.192-195.
2. Судова практика розгляду цивільних справ про спадкування. 16.05.2013. № 24-753/0/4-13. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v-753740-13>.

Віталій Сергійович Кононець – студент I курсу Сумської філії

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Олена Олегівна Маркова – доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

РЕПРОДУКТИВНІ ПРАВА ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

У зв'язку із тим, що в Україні прогресує тенденція зменшення чисельності населення (що можна простежити в статистичній інформації Державного комітету статистики України щодо чисельності населення України), проблема особистих немайнових прав людини на відтворення привернула до себе значу увагу вчених і науковців.

Українським законодавством (ст. 3 КУ) визначено, що головною соціальною цінністю є людина, її права та свободи. Проте сучасний стан розвитку як світового, так і вітчизняного правового врегулювання особистих немайнових прав людини потребує ефективнішого

вдосконалення. Репродуктивні права ж є однією з фундаментальних категорій прав людини і громадянина. Сьогодні цей термін набуває поширення і досліджується багатьма вченими. Саме тому його правове закріплення є досить актуальним як для нашої держави, так і для всього світу. Сутність таких прав знаходить відображення у відтворенні людиною собі подібних, тобто у здійсненні однієї з найголовніших цілей життя. У чинному законодавстві України репродуктивні права існують як складова частина права фізичної особи на життя (ст. 281 ЦКУ). На думку Р. О. Стефанчука репродуктивні права як особисті немайнові права фізичної особи включають в себе такі основні права: 1) права на репродуктивний вибір; 2) право на репродуктивне здоров'я; 3) право на інформацію про репродуктивні права; 4) право на таємницю здійснення та захисту репродуктивних прав [3, с. 123].

Легальне закріплення репродуктивних прав фізичної особи визначено в міжнародних документах. Вперше поняття репродуктивних прав було закріплено в п.7.2. Програми дій Міжнародної конференції по народо населенню та розвитку (Каїр, 5-13 вересня 1994 р.) та набуло подальшого розвитку у п.95 Платформидій (PlatformofAction), що була затверджена за результатами Четвертої Всесвітньої конференції по становищу жінок (Пекін, 4-15 вересня 1995 р.). У цьому акті зафіксовано, що репродуктивні права ґрунтуються на визнанні основного права [1] :

а) усіх подружніх пар та окремих осіб вільно приймати відповідальне рішення відносно кількості своїх дітей, інтервалів між їхнім народженням та часом їх народження; б) на необхідні для цього інформацію і засоби; в) на досягнення максимально високого рівня сексуального та репродуктивного здоров'я, включаючи право приймати рішення з питань, що стосуються репродуктивної поведінки в умовах відсутності дискримінації, примушування та насилля. На відміну від законодавства України, в інших державах все ж визначено поняття репродуктивних прав. Так, у ст.1 Закону Киргизької Республіки «Про репродуктивні права громадян» визначається, що під «репродуктивними правами» слід розуміти права громадян на охорону їхнього репродуктивного здоров'я та вільне прийняття рішень стосовно народження чи відмови від народження дитини у шлюбі чи поза ним, а також на медико-соціальну, інформаційну та консультативну допомогу у цій сфері. Законодавче закріплення цього терміну можна знайти й в Законі Казахської Республіки «Про репродуктивні права людини та гарантії їх здійснення» та в Законі Республіки Молдова «Про охорону репродуктивного здоров'я та планування сім'ї».

Важливо, що міжнародно-правові документи у сфері прав людини не закріплюють будь-які репродуктивні можливості чи права: не йдеться про них ні в Загальній декларації прав людини, ні в Міжнародних пактах про права людини, і в регіональних документах, зокрема, Європейській

конвенції про захист прав людини і основних свобод. Міжнародні документи не містять конкретних рекомендацій державам щодо реалізації репродуктивних прав та розуміють репродуктивні можливості у складі невід'ємних прав людини.

Не слід розуміти репродуктивні права лише як частину права на охорону здоров'я, що є занадто вузьким поняттям. Одночасно з цим не можна розглядати цю категорію як виключно складову права на життя, хоча ці поняття схожі, але, на мою думку, вони не є тотожними. Питання правового регулювання народжуваності піднімалися ще за радянських часів. У своїх дослідженнях вчена М.Н. Малєїна застосовувала термін «регулювання репродуктивної діяльності» («Людина і медицина в сучасному праві»), у який вкладала наступні значення: право на штучне переривання вагітності, штучне запліднення, медичну допомогу при безплідді та ін.

Дослідивши праці вчених, можна зробити висновок, що репродуктивні права повинні розглядатись як система відокремлених особистих немайнових прав фізичних осіб, що забезпечують її природне існування та спрямовані на здійснення репродуктивної функції фізичних осіб [2,4].

На сьогодні це питання законодавчо врегульовано лише частково у Цивільному Кодексі України, проте це може слугувати своєрідною основою та фундаментом для формування концепції репродуктивних можливостей. Спираючись на досвід зарубіжних країн, наша держава може рецепіювати певні положення та цим самим забезпечити розвиток нашого населення.

Література

1. Платформа дій Четвертої Всесвітньої конференції по становищу жінок (Пекін, 4-15 вересня 1995 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.owl.ru/win/pecin/oglav1.htm>
2. Стефанчук Р. О. Особисті немайнові права фізичних осіб у цивільному праві: Поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту / Р. О. Стефанчук. – Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2007. – 626 с.
3. Стефанчук Р. О. Право на життя як особисте немайнове право фізичних осіб // Право України. – 2003. – №11.
4. Стефанчук Р. О., Зелінський А. М. Право на здоров'я як особисте немайнове право фізичних осіб // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. – 2003. – №2(6).